

รายงานผลการวิจัย

รูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย
จังหวัดเชียงรายและภาคีเครือข่าย

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีไพร สกุลพันธ์ และคณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

2561

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องรูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายและภาคีเครือข่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตและการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยและเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย วิธีดำเนินการวิจัย โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตผักปลอดภัย หมู่ 7 บ้านทุ่งฟ้าผ่า ต.แม่พริก อ.แม่สรวย จ.เชียงราย และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายและภาคีเครือข่าย ชุมชนนิยมปลูกพืชผักสวนครัว โดยใช้พื้นที่บริเวณหน้าบ้านหรือหลังบ้านประมาณ 1-1.5 งานต่อครอบครัวเท่านั้น ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวเห็นด้วยกับการทำพืชผักปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 100.0 โดยมีแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำพืชผักปลอดภัยและมีจำนวนพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนใหญ่เริ่มทำพืชผักปลอดภัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 หรือประมาณ 6 ปีผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีพื้นที่ทำการเกษตร น้อยกว่า 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.0 มีพื้นที่ในการผลิตพืช ผักผลไม้ น้อยกว่า 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.0 มีแหล่งเมล็ดพันธุ์พืชผักปลอดภัย โดยส่วนใหญ่รับซื้อจากร้านค้าทั่วไปและเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 36.4 เท่ากัน การเตรียมการเพาะปลูกส่วนใหญ่มีการตากดินทิ้งไว้เพื่อฆ่าเชื้อในดิน ใช้การผสมดินด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสดในแปลงปลูก และมีการปลูกพืชหมุนเวียนในแปลงปลูก คิดเป็นร้อยละ 29.4 การดูแลรักษาพืชผักปลอดภัย ส่วนใหญ่ใช้สารชีวภาพและปุ๋ยน้ำชีวภาพ ในการป้องกันโรคแมลง คิดเป็นร้อยละ 62.5 และแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชผักปลอดภัย ส่วนใหญ่ใช้แม่น้ำลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 40.0 ข้อมูลด้านการตลาดและรายได้ ช่องทางการตลาดในการจำหน่ายสินค้าพืช ผักและผลไม้ ส่วนใหญ่ขายที่ตลาด ชกส. ขายที่บ้านของตนเอง และไม่ได้จำหน่ายสินค้า คิดเป็นร้อยละ 25.0 และวิธีการกำหนดราคาขายพืชผักปลอดภัย ส่วนใหญ่กำหนดราคาขายตามราคาตลาดและไม่ได้กำหนดราคาเนื่องจากไม่ได้จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 40.0 เท่ากัน ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าในจังหวัดและต่างจังหวัด ผู้ป่วยของโรงพยาบาลอำเภอแม่สรวย รวมถึงพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตที่บ้านเกษตรกรเพื่อนำไปจำหน่าย

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัย, พืชผักปลอดภัย

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยการสนับสนุนและความร่วมมือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนและกรุณาอำนวยความสะดวก คณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และภาคีเครือข่าย ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และเปิดโอกาสให้คณะผู้วิจัย ได้มีส่วนช่วยในการพัฒนารูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายและที่สำคัญขอขอบพระคุณผู้ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ	ฉ
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ค่านิยมศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
รูปแบบตลาดสีเขียว.....	7
พฤติกรรมผู้บริโภค.....	10
รูปแบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย.....	18
ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	23
ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	46
สถานการณ์การผลิตและการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย.....	46
รูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย.....	52
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
การอภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงคำถาม 7 คำถาม (6W1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค.....	11
4.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร.....	48
4.2 ข้อมูลด้านการผลิตพืชผักปลอดภัย	48
4.3 ข้อมูลด้านการตลาดและรายได้.....	51
4.4 ข้อคิดเห็นของเกษตรกรที่ต้องการให้มีการช่วยเหลือในการผลิตพืชผักปลอดภัย.....	51

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1 วิธีการผลิตปลอดสารพิษ.....	18
2.2 ระดับความปลอดภัยผลผลิตการเกษตร	21
2.3 ความสัมพันธ์ของห่วงโซ่ของสินค้า	27
2.4 การเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	29
2.5 ระบบโซ่อุปทานของลำไยสด.....	31
2.6 รูปแบบโซ่อุปทานของลำไยสดในประเทศไทย	32
4.1 รูปแบบตลาดสีเขียวโรงพยาบาลอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	53
4.2 การลงพื้นที่การสำรวจพื้นที่การผลิต	54
4.3 รูปแบบห่วงโซ่อุปทานของพืชผักปลอดภัย หมู่ 7 บ้านทุ่งฟ้าผ่า ต.แม่พริก อ.แม่สรวย จ.เชียงราย.....	55
5.1 รูปแบบห่วงโซ่อุปทานของพืชผักปลอดภัย หมู่ 7 บ้านทุ่งฟ้าผ่า ต.แม่พริก อ.แม่สรวย จ.เชียงราย.....	60